

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 844
van **LYDIA PEETERS**
datum: 21 juni 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Vlaamse Grondenbank - Stand van zaken

De inventaris van het bestaande grondbeleidsinstrumentarium is opgebouwd rond vier clusters. De Vlaamse Grondenbank behoort tot de cluster 'Instrumenten voor organisatorische aspecten'.

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) kan met deze grondenbank:

- grondreserves aanleggen voor ruilprojecten (natuurbehoud en bosuitbreiding);
- onroerende goederen uit de agrarische structuur beheren, overdragen, verwerven en ruilen;
- landbouwbedrijven helpen verplaatsen naar een agrarische structuur

De VLM kan dus via de Grondenbank kopen, verkopen en ruilen.

In het e-zine Buitenkans van de VLM van juni 2017 lezen we dat de VLM sinds 2002 in totaal zongeveer 5000 hectare grond heeft aangekocht. Deze gronden gingen naar 1300 hectare infrastructuur, 2100 hectare natuur, 1200 hectare ruilverkaveling en 400 hectare landinrichting. Ongeveer 1000 hectare werd geruild.

Het e-voorkooploket staat sinds 2012 in voor het elektronisch aanbieden en uitoefenen van de verkooprechten. Dit loket, in samenwerking met het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV), garandeert een snellere afhandeling van dossiers en geeft kopers en verkopers meer rechtszekerheid.

1. Hoe evalueert de minister de werking van de Grondenbank? Plant de minister in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) eventuele aanpassingen aan deze Vlaamse Grondenbank?
2. Hoeveel hectare grond heeft de Vlaamse Grondenbank momenteel in portefeuille? Graag een overzicht per provincie.
3. Hoeveel aankoop-, verkoop- en ruildossiers zijn momenteel nog in behandeling? Ook hier graag een overzicht provincie met vermelding van het aantal hectare en de mogelijke bestemming.
4. Wat zal op basis van deze lopende dossiers het aantal hectare in portefeuille bedragen op het einde van 2017 en op het einde van 2018?
5. Hoeveel extra hectare voor natuurbehoud, bosuitbreiding en landbouw zullen deze lopende dossiers eind 2017, eind 2018 genereren?

6. Hoe evalueert de minister de werking van het e-voorkooploket?
7. Hoe vaak werd het e-voorkooploket sinds 2012 geraadpleegd:
 - a) door landbouwers op zoek naar grond;
 - b) door landbouwers die hun grond aanboden?Graag een overzicht per provincie.
8. Graag een overzicht per jaar en per provincie van de via het e-voorkooploket gerealiseerde dossiers met vermelding van voor zowel voor 7 a) als voor 7 b):
 - a) de gemiddelde doorlooptijd van deze dossiers;
 - b) het aantal hectare en de prijs per vierkante meter;
 - c) de al dan niet realisatie van deze dossiers.

ANTWOORD

op vraag nr. 844 van 21 juni 2017

van **LYDIA PEETERS**

1. De werking van de Vlaamse Grondenbank wordt positief geëvalueerd. De meerwaarde van de Vlaamse Grondenbank is vooral te vinden in haar expertise op het vlak van eigendom, gebruik, landbouw, natuur, water, ... voor de uitvoering van haar taken in het buitengebied. De Vlaamse Grondenbank vindt haar meerwaarde in haar oplossingsgerichte grondmobiliteit. Door gericht verwerven en ruilen slaagt zij erin om enerzijds overheidsdoelen te realiseren op de juiste gronden en anderzijds ruilgronden aan te bieden. De Grondenbank slaagt er niet alleen in om hierdoor urgente water-, natuur- en infrastructuurdoelen te realiseren maar ook om de agrarische structuur en de landbouw te versterken.

Daarnaast staat de Vlaamse Grondenbank sinds 1 oktober 2012 in voor het beheer van het e-voorkooploket, dat toch vooral voor de notarissen, maar ook voor de begunstigden van voorkoopplichten een significante verbetering inluidde ten opzichte van de vroegere papieren procedure.

Mogelijke verbeterpunten zijn:

- sinds 2014 heeft de Vlaamse Grondenbank een recht van voorkeur bij de verkoop door administratieve overheden van het Vlaamse Gewest van onroerende goederen binnen openruimtebestemmingen. Deze regeling vermijdt dat gronden die nog nuttig kunnen ingezet worden, worden verkocht aan particulieren. Het recht van voorkeur heeft in een aantal dossiers al zijn vruchten afgeworpen. In het Instrumentendecreet zullen evenwel nog aanpassingen worden voorgesteld die de slagkracht verder verhogen en de juridische onduidelijkheden die er nu mogelijk nog zijn, zo veel mogelijk wegwerken;
- teneinde haar flankerende rol optimaal te kunnen vervullen, is het van belang dat de Vlaamse Grondenbank voldoende tijd krijgt om ruilgronden te verwerven. Enerzijds moeten de initiatiefnemers voldoende snel een beroep doen op de Vlaamse Grondenbank, zodat de tijd voor het verwerven van ruilgronden voldoende is. Anderzijds moet de Vlaamse Grondenbank beschikken over een voldoende groot rollend fonds waarmee ze proactief kan ingaan op aankoopopportuniteiten, nog voordat de projecten zich aandienen. Zo kan van bij de start van een project al een grondreserve beschikbaar zijn om te ruilen en op die manier de gronden voor de realisatie van het project te verwerven.

2. Het gevraagde overzicht vindt u in bijlage 1.

3. Het gevraagde overzicht vindt u in bijlage 2.

4. Het aantal hectare in portefeuille op het einde van 2017 en op het einde van 2018 zal weinig afwijken van het aantal hectare in portefeuille eind 2016 (3.447 ha) en eind 2015 (3.360 ha).

5. Jaarlijks verwerft de Vlaamse Grondenbank ongeveer 330 ha gronden. Deze worden ingezet voor uitbreiding van natuur en bos, integraal waterbeleid, landbouw, infrastructuur en recreatieve doeleinden. De exacte verdeling tussen deze doelen is niet voorhanden.

6. Het decreet houdende de harmonisering van voorkepriechten van 25 mei 2007 en het e-voorkooploket hebben als doel om enerzijds de procedure voor alle Vlaamse decretale voorkepriechten te stroomlijnen en op elkaar af te stemmen en anderzijds de procedure voor het aanbieden en uitoefenen van Vlaamse voorkepriechten digitaal te laten verlopen. Beide doelstellingen zijn gehaald. Alle 74.525 aanbiedingen voor de 24 momenteel geldende soorten decretale voorkepriechten worden uitsluitend via het e-voorkooploket aangeboden door de notarissen en behandeld door de begunstigden van deze voorkepriechten. Dit leidt tot tijdwinst, minder kosten voor de notarissen (en bijgevolg voor de kopers) en meer rechtszekerheid. Voor elk perceel is het immers duidelijk of voor dat perceel het voorkepriech al dan niet moet aangeboden worden. De aanbieding wordt onmiddellijk bezorgd aan de juiste instantie.

7+8. Het e-voorkooploket heeft als doel de procedure voor het aanbieden en uitoefenen van Vlaamse decretale voorkepriechten digitaal te laten verlopen. Het e-voorkooploket is bijgevolg geen instrument voor landbouwers op zoek naar grond of voor landbouwers die hun grond aanbieden aan de Vlaamse Grondenbank.

BIJLAGE:

Gronden in eigendom VLM en aankoop-, verkoop- en ruildossiers